

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

Сучасна польська проза і поезія в перекладах

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

освітній ступінь магістр

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Сучасна польська проза і поезія в перекладах» підготовки магістра

Розробник:

Яручик В. П., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу
протокол №1 від 27 серпня 2021 року.

Завідувач кафедри:

(проф. Сухарева С. В.)

I. Опис навчальної дисципліни «Сучасна польська проза і поезія в перекладах»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	освітній ступінь магістр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання: 2
Аудиторних: 34 год.		Семестр: 3
Тижневі години - аудиторні 2 год.		Лекції : 22 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські): 12 год.
		Самостійна робота: 76 год.
		Консультації: 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська та польська		

II. Інформація про викладача

Яручик Віктор Павлович

Кандидат філологічних наук

Доцент

Контактна інформація e-mail: iaruchy@gmail.com , тел.: +38 0957985838

Дні занять (розклад): <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Силабус навчальної дисципліни «Сучасна польська проза і поезія в перекладах» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 014 «Середня освіта (мова і література (польська))».

Сучасний польський літературний процес – визначне явище, яке відзначене розвитком нових тенденцій, стилів, тем. До силабусу введено оглядові теми, що наглядно продемонструють внутрішню логіку літературного процесу кін.. XX ст.. – поч. XXI ст. в історичній змінності літературних напрямів, течій, стилів та жанрів.

Силабус складений з урахуванням сучасних вимог до вивчення літератури, перекладацької справи як видів мистецтва і як джерел національної свідомості.

Практичні заняття з курсу мають на меті доповнити й поглибити знання зі сучасного літературного процесу в іменах. Предметом пильної уваги є життєвий шлях і творчий доробок письменників Польщі й польської діаспори, переклад поетичних і прозових творів.

Для перекладу пропонується поєднання різних підходів. Враховуються особливості індивідуального стилю письменників.

Для глибшого вивчення пропонуються поетичні та прозові твори різних жанрів. Під час перекладу текстів особлива увага звертається на теоретичні питання (сюжет, конфлікт, композиція, засоби характеротворення, мова персонажів, ритміка, строфіка, символи та ін.), ставляться проблеми традицій і новаторства, методу, напрямку, течії, школи. Акцентується

на розгляді творчого доробку письменників у широкому естетико-літературному та філософському контексті доби.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є історичні, культурні, літературні процеси в Польщі та в еміграції, постмодерні явища, традиції та новаторство в літературному дискурсі Польщі у II половині ХХ ст. – поч. ХХІ ст.

2. Пререквізити (*попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни*): дисципліни гуманітарного профілю.

3. Постреквізити (*дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення цієї дисципліни*): дисципліни, пов'язані зі здобуттям професійної освіти в залежності від обраного напрямку.

4. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою вивчення сучасної української літератури є поглиблене і розширене ознайомлення з історією польської літератури кін. ХХ ст. – поч. ХХІ ст., забезпечення принципу системності, аналітичної обсервації, розуміння літератури як форми художнього пізнання і перетворення дійсності, перекладацькі вміння.

В основу силабусу покладено історико-літературний принцип, що ґрунтується на ідейно-художніх критеріях.

Завдання курсу – подати процес розвитку сучасної польської літератури у її реальних суперечностях, найвидатніших художніх здобутках, у боротьбі проти підпорядкування ідеологічним догмам; ознайомити здобувачів освіти з найпомітнішими письменницькими іменами та художніми творами; акцентувати увагу на витворенні повноти історико-літературних уявлень про сучасний польський літературний процес, визначити специфіку перекладу новітніх літературних творів з використанням різних підходів, методологій.

Міжпредметні зв'язки існують із такими дисциплінами історія, філософія, соціологія, психологія та ін.

5. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності:

Здатність вчитися і опановувати нові знання.

Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті, популяризувати культурні цінності світового значення.

Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього вирішення.

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Здатність послуговуватись сучасними технологіями, зокрема і інформаційно-комунікаційними та педагогічними.

Фахові компетентності:

Здатність оперувати в освітній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями й поняттями під час інтерпретації реалій історико-культурного процесу, аналізу філософських учень, порівняння і зіставлення мовних та літературних явищ, зразків перекладу.

Здатність демонструвати сформовані мовну й мовленнєву компетенції з польської та англійської мов на високому рівні в процесі фахової і міжособистісної комунікації, коректування текстів, перекладу зразків різних функціональних стилів, викладання, володіти на рівні А1-А2 польською мовою.

Здатність демонструвати безпосередню приналежність до слов'янського мовно-культурного простору, послуговуючись знаннями національних мов, літератур, історико-культурних процесів, усвідомлювати особливості лінгвальної та концептуальної картин світу слов'ян загалом, поляків зокрема, формувати інтерес до їхнього вивчення в учнів.

Здатність дотримуватись в професійній та дослідницькій роботі, у громадському житті принципів толерантності, доброчесності, відповідальності, справедливості, партнерства, компетентності, законності.

Програмні результати навчання (знання):

Вільно спілкується державною та іноземними мовами усно й письмово, використовує їх для організації продуктивної міжкультурної комунікації.

Проявляє самостійність і відповідальність у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати у команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

Володіє відомостями щодо різноманітних мовно-літературних і суспільно-історичних явищ та процесів, оперує базисними філологічними, перекладознавчими, світоглядними поняттями, розуміє специфіку сучасних гуманітарних знань, презентує їх у результатах своєї професійної діяльності.

Здійснює порівняльний аналіз мовно-літературних явищ, різних зразків перекладу, базуючись на знаннях про мову як особливу знакову систему, літературу як мистецтво художнього слова, переклад як форму міжнаціональної комунікації.

Виконує як усний, так і письмовий переклади, коректування текстів різного функціонального призначення й рівня складності, працює зі словниками й довідковими джерелами, новітніми інформаційними технологіями в галузі перекладу.

6. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Сучасна польська література та її розвиток						
Тема 1. Сучасна польська поезія та її роль в світовому процесі.	8	2	1	4	1	ТР/2 ІРС/2
Тема 2. Сучасна польська проза та її переклад мовами світу	7	2	1	4		ТР/2 ІРС/2
Тема 3. Сучасні польські письменники, нагороджені найпрестижнішими преміями	9	1	1	6	1	ТР/3 ІРС/2
Тема 4. Види художніх перекладів. Поняття літературно-художнього перекладу	9	1	1	6	1	ТР/3 ІРС/2
Тема 5. Специфіка перекладу польської сучасної поезії.	8	1	1	6		ТР/3 ІРС/2
Тема 6. Специфіка перекладу польської сучасної прози	8	1	1	6		ТР/3 ІРС/2
Тема 7. Автопереклад: вміння та навички професійного перекладача	9	2		6	1	ТР/3 ІРС/2
Тема 8. Граматичні та стильові особливості літературно-художніх перекладів.	8	1		6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Модульна контрольна робота	1	1				МКР/10
Разом за модулем 1	68	12	6	44	6	50
Змістовий модуль 2. Особливості літературно-художнього перекладу. Практичні вміння						
Тема 9. Проблема протиріччя під час перекладу художніх текстів. Практичні вміння	11	2	1	8		ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 10. Суть художнього перекладу. Проблема передачі змісту й форми	11	2	1	8		ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 11. Використання методів та прийомів у ході літературно-художніх перекладів	8	2	1	4	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2

Тема 12. Редагування текстів після здійснення перекладу художніх творів	7	1	1	4	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 13. Специфіка мовного оформлення тексту перекладу	7	1	1	4	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 14. Сучасні перекладознавці та їхні професійні підходи	7	1	1	4	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Модульна контрольна робота	1	1				МКР/10
Разом за модулем 2	52	10	6	32	4	50
Всього годин/балів:	120	22	12	76	10	100

*Форма контролю: Т – тести, ТР – тренінг, ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота, ПКР – підсумкова контрольна робота, ДС – дискусія, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

7. Завдання для самостійного опрацювання

1. Перекладачі та перекладознавці в Україні (6 год.).
2. Кращі перекладачі та перекладознавці світу (6 год.).
3. Сучасні школи перекладознавства в Україні (6 год.).
4. Літературно-художні переклади в сучасному світі (6 год.).
5. Переклади сучасних поетів Польщі (6 год.).
6. Переклади сучасних прозаїків Польщі (6 год.).
7. Оцінка українських перекладів сучасної польської літератури (5 год.).
8. Переклади літературної класики Польщі в кінці ХХ – поч. ХХІ ст. (5 год.).
9. Редагування перекладених художніх текстів (5 год.).
10. Специфіка перекладу фразеологізмів (5 год.).
11. Переклад фольклорних образів та символів (5 год.).
12. Переклад професійної та рідковживаної лексики в художніх текстах (5 год.).
13. Сучасні підходи до проблем літературно-художнього перекладу (5 год.).
14. Перекладацькі трансформації та їхня роль (5 год.).

ІV. Політика оцінювання

Навчальний процес та контроль його результатів здійснюється згідно з [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять – обов’язковий компонент оцінювання. За об’єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-форматі за погодженням із викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності здійснюється згідно з [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються в онлайн-форматі чи в письмовій формі. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин. Студент допускається до перескладання іспиту чи заліку за умов скликання екзаменаційної комісії.

V. Підсумковий контроль

Формою контролю дисципліни «Сучасна польська проза і поезія в перекладах» є залік. Він виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені програмою навчальної дисципліни та отримав не менше 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт. Загальна сума балів за курс – 100 (40 балів – за поточний контроль, 60 балів – за підсумковий контроль). Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література

Основна:

1. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
2. Некряч Т. Є, Чала Ю. П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів. Для студентів перекладацьких факультетів ВНЗ: Навчальний посібник. Вінниця : «Нова книга», 2008. 200 с.
3. Фоміна Л. Методичні вказівки щодо практичних занять з навчальної дисципліни «Особливості перекладу художніх творів». Донецьк : ДВНЗ «НГУ», 2015. 109 с.
4. Kozak Alla, Lavrynovych Liliia, Sukhareva Svitlana, Iaruchyk Olga, Iaruchyk Viktor, Modern digital technologies in teaching philological disciplines. *Revista Tempos E Espaços Em Educação*. Т. 13. Vol. 32. S. 1-22.
5. Яручик В. Особливості перекладу Тараса Шевченка у Польщі в першій половині ХХ століття. *Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти: зб. матеріалів III Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції*, 26 березня 2020 року, Луцьк Луцький національний технічний університет. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2020. 288с. С.282-287.
6. Яручик В. Порівняльний аспект польських фразеологізмів у перекладі на українську мову. *Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти: зб. тез доповідей*; Київ - Луцьк - Варшава, 9-12 листопада 2020 р. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. С. 137-139.
7. Яручик В. Способи ідентифікації селян на польсько-українському пограниччі в XVI-XVIII ст. на прикладі антропонімії Грабовецького старостату (у співавторстві з

- Олейнік Марек). *Лінгвостилістичні студії*. Вип. 13, грудень 2020, С. 112-120, <https://doi.org/10.29038/2413-0923-2020-13-112-120> (дата доступу: 12.12. 2020).
8. Jaruczyk W. Karabowicz T. «Literatura ukraińska Na Podlasiu: Od Gwary Do języka Literackiego». *Лінгвостилістичні студії*, Вип. 12, Лютий 2020, С. 83-96.
 9. Iaruchyk Viktor, Krupka Viktor, Martyniuk Mykola, Tkachenko Viktoria, Vinnichuk Alla. Contemporary Literary Journalism: Factors Of The Reader. Ad Alta: Journal Of Interdisciplinary Research. 2021. Vol. 11. Issue 2. Special Issue XX. P. 165–175.
- Додаткова:**
10. Вавжинський Марек. Улісс: міні-епопея / Марек Вавжинський ; пер. з пол. Віктора Яручика ; передм. Василя Слапчука. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2016. – 100 с.
 11. Яручик В., Яручик О. До проблеми художнього тексту на заняттях з польської мови: Еволюція лірики Яна Лехоня // Оксфорд (Великобританія). Збірник наукових праць ЛОГОС. Оксфорд (Великобританія), 2020. С. 126-131.
 12. Яручик В. Поняття Батьківщини у творчому дискурсі Івана Киризьока. Декілька штрихів до 70-річчя видатного підляського поета // Український літературний провулок. 2019. Т.19. С.63-69.
 13. Яручик В. Розмова з літератором : Сучасна українська художня творчість в іменах. Видання друге, доповнене і виправлене / В.П. Яручик. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2016. 279 с.
 14. Яручик В. Специфіка сучасної україномовної поезії в Польщі / Волинь філологічна: Текст і контекст. Полоністичні студії Науковий збірник. Випуск 27. Луцьк: Видавництво Вежа-Друк, 2019, С. 203-211.
 15. Яручик В., Сухорука Є. Специфіка художнього часу в романі «Малий апокаліпсис» Тадеуша Конвіцького / Україна та Польща: минуле, сьогодення, перспективи. Науковий збірник. Т. 9. Луцьк: Видавництво Вежа-Друк, 2019, 103 с. С. 40-42.
 16. Яручик В. Становлення і розвиток української літератури, твореної українськими літераторами Польщі у ХХ ст. // Український літературний провулок. 2020. Т.20. С.235-242.